

SÕIDUKIKINDLUSTUSE HEA TAVA

Sõidukikindlustuse hea tava on osa kindlustusteenuse heast tavast. Tava selgitab mõisteid, kindlustuslepingu tingimusi ja kindlustusandja praktikat nii, nagu on Eesti kindlustusvaldkonnas kombeks.

Hea tava aitab kliendil ja teistel hinnata kindlustusandja tegevust. Hea tava järgimine toetab üksteisemõistmist, ausat ja vaba konkurentsi ning kindlustussektori arengut ja head mainet.

Sõidukikindlustuse hea tava ei asenda kindlustuslepingu tingimusi. Kindlustusandja hüvitab kahju eelkõige kindlustuslepingu tingimuste järgi.

SISUKORD

1	Sõidukikindlustus	2
2	Kindlustuslepingu sõlmimine	2
3	Kindlustatud ese	3
4	Kehtivusala	4
5	Kindlustusjuhtum	4
	5.1 Äkiline ja ettenägematu sündmus	4
	5.2 Kindlustusjuhtumite kirjeldus	5
	5.3 Kindlustusriski võimalikkuse suurenemisest teatamine	6
6	Kindlustussumma	6
7	Omavastutus	6
8	Ohutusnõuded	7
9	Hüvitatav kahju	8
10	Kahju, mida tavaliselt ei hüvitata	8
	10.1 Näited tavalisest kulumisest	9
	10.2 Näited mitme juhtumi tagajärjel tekkinud kahjust	10
11	Tegevused peale kindlustusjuhtumit	11

1 SÕIDUKIKINDLUSTUS

Sõidukikindlustus on auto, muu mootorsõiduki või haagise vabatahtlik kindlustus. Kindlustusjuhtumi korral hüvitatakse sõiduki kahjustumisest või hävinemisest tulenev kahju. Sõidukikindlustust nimetatakse veel näiteks kaskokindlustuseks, kaskoks ja autokindlustuseks.

Tavaliselt peab sõiduk või selle haagis kindlustuslepingu sõlmimiseks olema registreeritud liiklusregistris.

Õhusõidukeid, veesõidukeid, rööbastel liikuvaid sõidukeid, jalgrattaid jm taolisi sõidukeid tavaliselt sõidukikindlustusega ei kindlustata.

2 KINDLUSTUSLEPINGU SÕLMIMINE

Kindlustusteenust osutades arvestab kindlustusandja, et klient ei pruugi teada kindlustamise üksikasju. Seetõttu jälgib kindlustusandja, et ta pakuks kliendi ootustele vastavat teenust.

Kindlustusandja selgitab välja kliendi kindlustushuvi ja nõudmised lepingule ning tutvustab talle lepingu tingimusi, et klient saaks teha teadliku otsuse, selgitades muu hulgas:

- mis on ja mis ei ole kindlustatud
- milliste sündmuste puhul kahju hüvitatakse ja milliste puhul mitte
- millises ulatuses kahju hüvitatakse
- millised on kliendi kohustused, et kindlustuskaitse oleks kehtiv

Kindlustusandja soovib enda pakutavate kindlustuslepingute hulgast sellist lepingut, mis vastab kliendi kindlustushuvile ja nõudmistele kõige paremini.

Kindlustusandja nõudmisel tuleb kliendil esitada fotod sõidukist või tuleb sõiduk kindlustusandjale ülevaatamiseks ette näidata. Sõiduki ülevaatusel kinnitab kindlustusandja üksnes sõiduki kompleksuse. Sõiduki ülevaatusel ei anna kindlustusandja hinnangut sõiduki väärtusele kindlustuslepingu sõlmimisel.

Kindlustusleping sõlmitakse tavaliselt kliendi esitatud andmete alusel. Kindlustusandja küsitud ja kliendi esitatud andmete alusel otsustab kindlustusandja, kas ta soovib vastavat riski kindlustada, ja määrab kindlustusmakse. Kui kliendi esitatud andmed ei ole tõesed, on kindlustusandjal õigus vähendada kindlustushüvitist või keelduda kahju hüvitamisest.

Kindlustusandja küsib kliendilt enne lepingu sõlmimist teavet oluliste asjaolude kohta, mille alusel hinnata kindlustusriski ja otsustada, kas leping sõlmida. Kindlustusandja eeldab, et klient esitab ka ilma kindlustusandja küsimiseta teabe, mille vastu on kindlustusandjal arusaadav huvi ja mis mõjutab oluliselt kindlustusandja otsust kindlustuslepingu sõlmida. Selline on näiteks teave:

- sõiduki tavapärasest erineva kasutusotstarbe kohta (takso, lühirendi sõiduk, alarmsõiduk, õppesõiduk, turvafirma sõiduk, võistlusteks kasutatav sõiduk)
- sõiduki ümberehitamise, sh tuuningu kohta
- varustusest, mis sama margi ja mudeliga sõiduki puhul ei ole tavapärane või mõjutab märkimisväärselt kindlustusriski või sõiduki väärtust
- sellest, et kliendil ei ole vastava sõiduki kõiki võtmekomplekte

Tuleb arvestada, et ka rahvakeeles sõidujagamiseks nimetatav teenus on taksoteenus, kui selle pakkumise eesmärk on tulu teenimine. Seega ka sellise sõidujagamise teenuse pakkumisest tuleb kindlustusandjat teavitada.

Kui kindlustusandja otsustab valetabe esitamise või teabe esitamata jätmise tõttu kindlustushüvitist vähendada, siis toimib ta järgmiselt:

- vähendab hüvitist proportsioonis, mis on võrdne kindlustusriski erinevusega
- kui tõese ja täieliku teabe olemasolu korral ei oleks kindlustusandja vastavat riski üldse kindlustanud, siis keeldub ta kahju hüvitamast

Kindlustusvõtja on tavaliselt sõiduki omanik või vastutav kasutaja. Kui kindlustuslepingut soovib sõlmida keegi teine, võib kindlustusandja kindlustushuvi selgitamiseks paluda lisateavet. Kindlustusandja ei sõlmi kindlustuslepingut, kui kindlustusvõtjal ei ole kindlustushuvi.

3 KINDLUSTATUD ESE

Kindlustatud ese on poliisile märgitud sõiduk kindlustuslepingus märgitud kompleksuses.

Tavaliselt on sõidukile püsivalt paigaldatud lisavarustus kindlustatud esemeks ilma erikokkuleppeta, kui see vastab kõikidele alljärgnevatele tingimustele:

- lisavarustuse on paigaldanud sõiduki tootja või ametlik edasimüüja
- lisavarustus on sellise sõidukimargi ja -mudeli puhul tavaline
- tegemist on tavalise lisavarustusega, mis ei mõjuta märkimisväärselt kindlustusrisiki ega kindlustusväärtust.

Näiteks on ilma erikokkuleppeta kindlustatud:

- audio-, video- või navigatsioonisüsteemid, kui need on paigaldatud sõiduki tootjatehases ega ole märkimisväärselt kallimad sama sõidukimargi ja -mudeli standardvarustuses olevatest süsteemidest
- katuseraam
- sõidukisse paigutatud turvatool

Näiteks ei ole tavaliselt ilma erikokkuleppeta kindlustatud:

- sama sõidukimargi ja -mudeli standardvarustuses olevatest velgedest märkimisväärselt kallimad valuveljed
- sõidukile kantud kleebised ja maalingud
- sõidukile paigaldatud tuuninguosad
- sõidukile paigaldatud seadmed ja osad, mille tõttu sõidukit liikluses kasutada ei tohi
- igasugune eritehnika (taksovarustus, meditsiiniseadmed, vilkurid, valjuhääldid jmt), võistlusteks ja treeninguteks paigaldatud seadmed ja osad

Kui sõidukile paigaldatud varustus on kindlustatud erikokkuleppega, on tavaline, et sellele varustusele rakendatakse eraldi kindlustussummat.

Erisõiduki (alarmsõiduk, matkabuss või -haagis, traktor, töomasin vms) kindlustamisel on tavaline, et kindlustatud eseme kompleksus on kindlustuslepingus üksikasjalikult kirjeldatud.

Sõidukis olevad kliendi või reisija isiklikud esemed (pagas) on kindlustatud üksnes siis, kui selle suhtes on kindlustuslepingus eraldi kokku lepitud. Sel puhul on tavaline, et kindlustuslepingu tingimustes on kindlustatud esemete nimistut piiratud. Näiteks ei ole tavaliselt kindlustatud olmeseadmed, koduelektroonika, arvutid, mobiiltelefonid, sularaha, väärisesemed, dokumendid, käsikirjad, joonised, väärtpaberid, kunstiteosed, kaup.

Tavaliselt ei ole kindlustatud esemeks sõiduki osad, mis on sõiduki küljest ära võetud või sõidukile paigaldamata.

Näiteks ei ole kindlustatud esemeks hoiukohas ladustatud rehvid, sõidukile paigaldamata varuosad, sõidukilt eemaldatud audiosüsteemi esipaneel vms. Ka sõidukiga koos ostetud elektrisõiduki laadimispost ei ole sõidukikindlustuse ese.

Erikokkuleppel võib sõiduki külge haagitud kerghaagis olla kindlustatud esemeks seda vedava sõiduki kindlustuslepingus ka siis, kui haagis ei ole eraldi kindlustatud esemena lepingus märgitud.

Kindlustatud esemeks ei ole sõiduki kütusepaagis olev kütus, akudesse talletatud elektrienergia, kütuselisandid, klaasipesuvedelik ega muud taolised kulumaterjalid, mille lisamiseks või vahetamiseks ei ole tarvis erioskusi ega -seadmeid.

4 KEHTIVUSALA

Kindlustuskaitse kehtib kindlustuslepingus märgitud territooriumil.

Kehtivusala valikud on tavaliselt:

- Eesti. Kindlustuskaitse kehtib Eesti territooriumil
- Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigid. Kindlustuskaitse kehtib Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriikides (vt täpsemalt <http://www.eksl.ee/et/kindlustamise-tavad/kehtivusala>) ning lisaks ka Andorras, Bosnia ja Hertsegoviinas, Makedoonias, Montenegros, Serbias ja Šveitsis
- Euroopa. Kindlustuskaitse kehtib Euroopa geograafilistes piirides

Riikides, mille asukoht jääb nii Euroopa geograafilistesse piiridesse kui ka nendest väljapoole, kehtib kindlustus tavaliselt üksnes Euroopa geograafilistes piirides.

Kui kindlustuslepingu kehtivusala on tavapärasest teistsugune, siis on tavaks, et riigid on kindlustuslepingu dokumentides loetletud.

5 KINDLUSTUSJUHTUM

5.1 Äkiline ja ettenägematu sündmus

Kindlustusjuhtum on kindlustuslepingus märgitud äkiline ja ettenägematu sündmus, mille toimumisel kindlustusandja hüvitab kahju.

Äkiline ja ettenägematu on sündmus, mis toimub kiiresti ehk äkiliselt, mille toimumist või millest tingitud kahju ei saa klient mõjutada ja mille toimumine kindlustusperioodil on kliendile ootamatu.

Äkilise ja ettenägematu sündmuse selgitamisel on abiks alljärgnevad testküsimused.

Näide: teel oli tavatult suur lomp ja asjaolud viitasid võimalusele, et tee ei ole läbitav. Sellele vaatamata sõitis sõiduki juht lompil. Kahjustada on saanud muuhulgas sõiduki mootor ja elektroonika, sest vesi on tunginud mootorisse ja kahjustanud ka mootoriruumis olevat elektroonikat.

1. Kas asjaolu, mille tagajärjel kahju tekkis, oli äkiline ehk kiireloomuline?

Jah. Vesi tungis mootorisse ja tekitas elektrisüsteemis lühikese aja jooksul lühise.

2. Kas juhtumile eelnenud olukord oli selline, et miski ei viidanud kahju tekkimise võimalusele?

Ei. Sõiduki juht nägi tavatult suurt lompil teel.

3. Kuidas hoolikas ja mõistlik sõidukijuht oleks sellises olukorras käitunud, sh kas kahju oleks saanud vältida?

Mõistlik sõidukijuht oleks valinud edasiliikumiseks teise tee või veendunud, et läbi lombi sõita on ohutu.

Kokkuvõttes ei ole eeltoodud näite puhul tegemist äkilise ja ettenägematu sündmusega. Seega ei ole ka tegemist kindlustusjuhtumiga ja kindlustusandja ei hüvita tekkinud kahju.

Näiteks ei ole äkilised ja ettenägematud sündmused ega ole seega kindlustusjuhtumid:

- sõiduki loomulik kulumine ja korrosioon, vt näited p 10.1
- sõiduauto või maasturi kahjustamine põllul sõites

Sõidukikindlustuse tavaline kindlustusjuhtum on liiklusõnnetus. Liiklusõnnetus juhtub eelkõige seetõttu, et rikutakse liiklusreegleid või kasutatakse ebaõigeid juhtimisvõtteid. Sellest lähtuvalt on sõidukikindlustuse eesmärk hüvitada ka liiklusreeglite rikkumise ja ebaõigete juhtimisvõtete tõttu tekkinud kahju, vaatamata sellele, et klient sai mõjutada kahju tekkimist.

Siiski tuleb silmas pidada, et kindlustusandjal on õigus vähendada hüvitist (näiteks sõidukijuhi raske hooletuse korral) või sellest keelduda (sõidukijuhi tahtluse korral), kui liiklusreegleid on rikutud viisil, mis oluliselt on suurendanud kindlustusriski (näiteks sõiduki juhtimine alko- või narkojoobes või juhtimisõigusega, lubatud sõidukiiruse ületamine olulisel määral, suverehvide kasutamine talvel) ja mõjutanud liiklusõnnetuse tekkimist. Kindlustusandjal on õigus hüvitist vähendada nii palju, kui palju rikkumine mõjutas õnnetuse toimumist ja õnnetuses tekkinud kahju suurust.

5.2 Kindlustusjuhtumite kirjeldus

Kindlustusjuhtumid on määratletud kindlustuslepingus. Tavaliselt on kindlustusandjad moodustanud erinevaid kindlustusjuhtumeid sisaldavad paketid ja nimetavad neid näiteks järgmiselt: koguriskikindlustus, täiskasko, superkasko, suurkasko, eliitkasko, osakasko, seisukasko, baaskasko, minikasko jms.

Enim levinud kindlustatud juhtumite pakett sisaldab järgmisi kindlustusjuhtumeid: liiklusõnnetus, torm, üleujutus, tulekahju, vandalism, vargus, röövimine, muu äkiline ja ettenägematu sündmus. Kindlustusandja kasutab teenuse nimetusena koguriskikindlustust või ka muud laiale kindlustuskaitsele viitavat nimetust (näiteks täiskasko, superkasko vms) üksnes teenuse puhul, mille kindlustusjuhtumid sisaldavad vähemalt eelnimetatud juhtumeid.

Kindlustusleping võib olla sõlmitud koguriskikindlustuse põhimõttel või nimetatud riskide kindlustuse põhimõttel. Koguriskikindlustuse puhul hüvitab kindlustusandja äkilise ja ettenägematu välise sündmuse tõttu tekkinud kahju, mille hüvitamine ei ole kindlustuslepingus välistatud. Nimetatud riskide kindlustuse puhul hüvitab kindlustusandja kindlustuslepingus märgitud äkilisest ja ettenägematust sündmusest tekkinud kahju. Vaatamata sellele võib ka nimetatud riskidega kindlustusteenuse nimetusena kasutada täiskaskot, superkaskot vms, kui kindlustuskaitse sisaldab kõiki juhtumeid, mille tõttu sõiduki hävimine või kahjustumine on tavaline ja mis ei ole tavaliselt välistatud.

Liiklusõnnetus. Kindlustusandja hüvitab liiklusõnnetusest tekkinud kahju. Liiklusõnnetuseks loetakse sõiduki kokkupuudet mis tahes objektiga, sh teelt väljasõitu ja auku sõitmist.

Sõidukikindlustuse lepingus on liiklusõnnetuse määratlus laiem kui seaduses. Näiteks loetakse liiklusõnnetuseks ka kahe sõiduki kokkupõrget mujal kui teel, kuid liiklemiseks mõeldud alal, näiteks hoones.

Torm. Kindlustusandja hüvitab tormist tekkinud kahju. Kahju põhjuseks loetakse tormi siis, kui kahju iseloom ja ilmajaama andmed või lähedal olevate esemete kahjustused viitavad võimalusele, et tegu oli tugeva tuulega. Samuti hüvitab kindlustusandja rahest ja erakordsetest sademetest tingitud kahju.

Üleujutus. Kindlustusandja hüvitab üleujutusest tekkinud kahju, sh kahju pinnase- või põhjavee tõusust ja sellest, et kanalisatsioon või sadeveesüsteemid ei toimi.

Eeltoodule vaatamata on tavaline, et ei hüvitata kahju, kui sõiduki juht sõitis teadlikult üleujutuse alas ja lootis, et kahju ei teki. Selline kahju ei ole ettenägematu.

Tulekahju. Kindlustusandja hüvitab tulekahjust põhjustatud kahju, sh tahma- ja suitsukahjustused; plahvatuses tingitud kahju, tule kustutamisest tekkinud kahju, pikselöögist tekkinud kahju.

Vandalism. Kindlustusandja hüvitab vandalismist tekkinud kahju. Vandalism on kolmanda isiku tahtlik tegevus, mis on suunatud asja rikkumisele või hävitamisele.

Vargus ja röövimine. Kindlustusandja hüvitab sõiduki või selle osa vargusest või röövimisest tekkinud kahju. Sõiduki osa vargusest tingitud kahju hüvitab kindlustusandja üksnes siis, kui asja varastamiseks pidi varas asjani jõudmiseks kõrvaldama tõkke (eemaldama rattapoldid, avama lukustatud ukse, lõhkuma akna, avama lukustatud pakiruumi kaane vms).

Kindlustusjuhtumiks ei loeta sõiduki kaotsiminekut väljapressimise, pettuse, omastamise või kelmuse tõttu, samuti siis, kui sõiduki valdaja andis sõiduki valduse üle vabatahtlikult.

Muu äkiline ja ettenägematu sõidukivälise sündmus. Kindlustusandja hüvitab sõidukivälisest äkilisest ja ettenägematust eespool nimetatud sündmusest tekkinud kahju.

Sõidukivälise on sündmus, mille tagajärjel saab sõiduk kahjustada või hävib väljastpoolt mõjuva mehaanilise jõu tagajärjel. Nimetatud muud sündmused on näiteks eseme kukkumine sõidukile, sõiduki uppumine, sõiduki kukkumine jms.

Vaatamata nimetustele koguriskikindlustus, täiskasko, superkasko jms ei hüvitata kõiki kahjusid, vt ka punkt 10. Kindlustuslepingu sõlmimisel juhib kindlustusandja kliendi tähelepanu juhtumitele, mille puhul kahju ei hüvitata. Kindlustusandja hoidub teenuse esitlemisel kõikide kahjude hüvitamise rõhutamisest.

5.3 Kindlustusrisiki võimalikkuse suurenemisest teatamine

Kindlustusandja eeldab, et klient teavitab teda kindlustuslepingu sõlmimisel antud teabe ja riskiasjaolude muutumisest.

Kindlustuslepingu kehtivuse ajal on kliendil kohustus teavitada kindlustusandjat kindlustuslepingu sõlmimisel küsitud teabe ja muude riskiasjaolude muutumisest. Kui klient jätab muutusest teavitamata, siis võib kindlustusandja vähendada hüvitist või keelduda kahju hüvitamisest.

Kui kindlustusrisk on peale lepingu sõlmimist oluliselt suurenenud ja klient ei ole sellest kindlustusandjat teavitanud, on kindlustusandjal õigus vähendada hüvitist vastavalt sellele, kui palju riski suurenemine mõjutab õnnetuse toimumist ja õnnetuses tekkinud kahju suurust.

Näiteks on kindlustusrisiki oluline suurenemine, millest tuleb kindlustusandjat teavitada:

- sõiduki kasutusotstarbe muutumine, näiteks sõidukit on hakatud kasutama taksona, sh rahvakeeles sõidujagamiseks või äpitaksona kasutamiseks
- sõiduki ümberehitamine, näiteks on sõidukile lisatud tuuningosaid, sõiduk on kiletatud, sõiduki mootori võimsust on suurendatud
- sõiduki omaniku või vastutava kasutaja vahetumine
- sõiduki võtme või registreerimistunnistuse kaotamine või vargus
- sõiduki sattumine pankrotivara hulka

6 KINDLUSTUSSUMMA

Kindlustussumma on maksimaalne rahasumma, mille kindlustusandja kindlustusjuhtumi korral välja maksab. Kindlustusandja ei ole kohustatud hüvitama rohkem, kui oli tekkinud kahju.

Tavaliselt määratakse kindlustussumma kindlustatud eseme või kahju kohta. Kõik kindlustussummad on märgitud kindlustuspoliisil või kindlustuspakkumuses.

Näiteks on tavaline, et on eraldi kindlustussumma sõidukile, pagasile, kahjustunud sõiduki transpordi- või hoiukuludele, sõiduki osale nagu valuveldedele, audioseadmetele jne.

Kui sõiduki kindlustussumma ja sõiduki üksikosa kindlustussumma on kokku lepitud, siis sõiduki hävimise või varguse korral piirdub kindlustusandja vastutus sõiduki kindlustussummaga, mis tähendab, et sõiduki üksikosa kindlustussummat ei liideta sõiduki kindlustussummaga.

Kindlustussumma võib olla määratud

- kokkuleppega, mille kohaselt kindlustussumma on võrdne kindlustatud asja kindlustusjuhtumieelse väärtusega (kindlustusväärtusega) või
- kindlustuslepingu sõlmimisel kokkulepitud numbrilise väärtusena.

Ka siis, kui kindlustussumma on kokku lepitud numbrilise väärtusena, ei ole tavaliselt tegemist kokkuleppelise kindlustusväärtusega. Tavaliselt on kokkuleppelise kindlustusväärtusega tegu üksnes uusväärtuskindlustuse puhul – vt punkt 0.

Tavaliselt ei vähene sõiduki kindlustussumma väljamakstud hüvitise võrra. Samas kindlustuslepingu tingimustes võib olla kokku lepitud, et lisavarustuse või muu kahju kindlustussumma väheneb väljamakstud hüvitise võrra. Kindlustusandja rakendab seda sätet üksnes siis, kui kahju hüvitamisel on juhitud kliendi tähelepanu kindlustussumma suurendamise vajadusele.

7 OMAVASTUTUS

Omastatus on osa kahjust, mis jääb kindlustusjuhtumi korral kliendi enda kanda. Omavastutuseta kindlustamine ei ole tavaks. Omavastutus on määratud kindla summamana või protsendina kahju suurusest. Tavaliselt on omavastutus määratud ühe kindlustusjuhtumi kohta, vt näited punktist 10.2.

Näiteks kui sõiduki värvkatet on eri aegadel kahjustatud, on tegu erinevate kindlustusjuhtumitega ja omavastutust rakendatakse iga juhtumi kohta eraldi.

Kindlustuslepingus võib olla kokku lepitud erinev omavastutus kindlustatud esemete, sõiduki osade või juhtumite lõikes. Kõik omavastutused on märgitud kindlustuspoliisil või kindlustuspakkumuses.

Näiteks võib kindlustuslepingus olla kokku lepitud, et kui kindlustusjuhtumis saavad kahjustada üksnes sõiduki salongiklaasid, rakendatakse väiksemat omavastutust või ei ole klaaside kahjustumisel üldse omavastutust.

Näiteks võib olla kindlustuslepingus kokku lepitud, et varguse omavastutus erineb omavastutusest liiklusõnnetuse korral.

Kindlustusandja võib rakendada täiendavat või tavapärasest suuremat omavastutust välismaal toimunud kindlustusjuhtumi puhul, samuti liiklusõnnetuse puhul, mille põhjustas kindlustatud sõidukit juhtinud vähese juhtimiskogemusega juht.

8 OHUTUSNÕUDED

Kliendil on kohustus järgida kokkulepitud ohutusnõudeid, sest kindlustusrisiki hindamisel ja aktsepteerimisel on kindlustusandja eeldanud, et klient täidab neid nõudeid. Näiteks on sõiduauto puhul tavalised järgmised ohutusnõuded:

- sõidukit tuleb hooldada, kasutada ja hoida heaperemehelikult
- sõidukil peab olema töökorras immobilaiser

Tavalised nõuded immobilaiserile on järgmised: ilma immobilaiserit deaktiveerimata ei tohi sõiduk käivituda, immobilaiser peab sõiduki mootori seiskamise järel automaatselt rakenduma.

Kui immobilaiseri on sõidukile paigaldanud sõiduki tootja, siis vastab see tavaliselt kindlustusandja nõuetele. Eritingimusena võib kindlustusandja nõuda täiendava immobilaiseri paigaldamist.

Kui kindlustuslepingus on selles kokku lepitud, peab sõidukil olema töökorras signalisatsioon ning see peab olema sisse lülitatud, kui sõidukit ei kasutata.

- sõiduk ja selles asuv vara peavad olema hoitud nii, et nende vargus on mõistlikult takistatud

Näiteks:

- sõidukist lahkudes tuleb sulgeda ukсед, luugid ja aknad – ukсед ja luugid tuleb lukustada, kaasa tuleb võtta nähtaval olevad asjad, mille varguse risk on suur
- sõiduki võtmeid ja signalisatsioonipulti ei tohi hoida võõrastele kättesaadavas kohas
- sõiduki võtme või signalisatsioonipuldi kaotamisel tuleb vargusevastased seadmed ümber kodeerida
- kabrioletkerega sõidukist lahkudes tuleb sõidukile katus peale panna

- sõiduki kasutamisel tuleb järgida liiklusreegleid ja rakendada asjakohaseid juhtimisvõtteid

Näiteks:

- sõitmiseks võib kasutada üksnes tehniliselt korras sõidukit, sh peab sõiduk olema läbinud seaduses ettenähtud tehnoulevaatuse, kasutada tuleb aastaajale ja teeloludele ning nõuetele vastavaid rehve
- sõidukit võib juhtida üksnes vastava kategooria sõiduki juhtimisõigusega inimene
- töö- ja puhkeaja nõudeid eirates ei tohi sõidukit juhtida
- alkoholi, narkootilise või psühhotropse aine mõju all ei tohi sõidukit juhtida
- nii enne sõidu alustamist kui ka sõidu ajal peab juht olema veendunud, et tema seisund võimaldab ohutut liiklemist. Kui juht tunneb sõidu ajal, et tervis halveneb või tekib üleväsimus, siis tuleb sõiduki juhtimine koheselt lõpetada

- sõiduki registreerimistunnistust ei tohi hoida sõidukis
- tuleb järgida üldisi tuleohutusnõudeid
- peale kahjujuhtumit võib sõidukit kasutada üksnes siis, kui sõidukijuht on veendunud, et sõiduk on kasutamiseks nõutavas tehnoseisundis, sh tuleb veenduda, et sõiduki kasutamine ei suurenda tekkinud kahju.

Ohutusnõuete ja kindlustuslepingu muude tingimuste täitmisel on kliendiga võrdsustatud kõik sõidukit kasutavad inimesed.

Kui klient ei täida ohutusnõudeid ja sellel täitmata jätmisel on seos kahju toimumise või kahju suurusega, siis on kindlustusandjal õigus vähendada kindlustushüvitist või keelduda kahju hüvitamisest.

9 HÜVITATAV KAHJU

Kindlustusandja hüvitab sõidukikindlustuse lepingu alusel kindlustatud eseme hävimisest või kahjustumisest tekkinud kahju, mis on tekkinud kindlustusjuhtumi tagajärjel.

Sõiduki hävimisel hüvitab kindlustusandja sõiduki turuväärtuse.

Kindlustuslepingus võib olla kokku lepitud, et sõiduki hävimisel hüvitatakse kahju liisingujäägi ulatuses (liisinguväärtuskindlustus) või uue sõiduki soetamise kulude ulatuses (uusväärtuskindlustus).

Sõiduki kahjustumisel hüvitab kindlustusandja sõiduki parandamise põhjendatud ja mõistlikud kulud.

Tavaliselt on kindlustuslepingus kokku lepitud, millal loetakse sõiduk hävinuks. Näiteks loetakse sõiduk hävinuks, kui sõiduki taastamine ei ole majanduslikult otstarbekas. Kindlustuslepingus võib olla kokku lepitud sõiduki kindlustusväärtusest tulenev taastusremondi kulude piirsumma, mille ületamisel sõiduk loetakse hävinuks.

Tavaliselt lepitakse kindlustuslepingus kokku, et sõiduki kahjustumise korral sõiduk taastatakse.

Lisaks eeltoodule võib sõidukikindlustuse kindlustuslepingus olla kokku lepitud, et kindlustusandja hüvitab näiteks ka alljärgnevad mõistlikud ja põhjendatud kulud:

- kindlustusjuhtumi järel sõiduki teele tõstmise, sõiduki lähimasse remondi- või hoiukohta transportimise kulud
- asendussõiduki kulud, kui pärast kindlustusjuhtumit ei ole võimalik kindlustatud sõidukit kasutada
- sõiduki juhi ja kaasreisija püsivast töövõimetusest või surmast tingitud kahju, kui selle põhjuseks on sõidukikindlustuse kindlustusjuhtum (sõiduki juhi ja kaasreisija õnnetusjuhtumikindlustuse alusel)
- kindlustusjuhtumiga seotud õigusabi kulud
- liisitud sõiduki puhul liisingumakse kulu aja eest, mil kindlustusvõtja oli kindlustusjuhtumi tõttu töövõimetu (liisingumakse kindlustus)
- reisi jätkamise ja reisijate ööbimise kulud, kui reis on katkenud kindlustusjuhtumi tõttu
- autoabiteenuse kulud
- kahju, mis on tekkinud sellest, et sõidukit ei saa kindlustusjuhtumi tõttu kasutada (kasutuskatkestuskindlustus)
- kahju, mis on tingitud sõiduki tehnilisest rikkest.

Eelloetletud kahjude või kulude hüvitamisel on hulk piiranguid ja reegleid, mis on erinevatel kindlustusandjatel erinevad.

10 KAHJU, MIDA TAVALISELT EI HÜVITATA

Kahju, mida ei hüvitata, on märgitud kindlustuslepingus. Tavaliselt ei hüvitata näiteks:

- kahju osa, mis on tekkinud seoses ohutusnõuete täitmata jätmisega
- kahju, mis on tekkinud kliendi tahtlusest või raskest hooletusest. Liiklusõnnetuse puhul vt ka punkti 5.1 kaht viimast lõiku
- sõiduki võimaliku väärtuse vähenemisest tekkinud kahju

- kahju, mis tuleneb sellest, et kindlustatud sõidukit ei saa kindlustusjuhtumi tõttu kasutada, v.a juhul kui selle kahju hüvitamises on eraldi kokku lepitud
- kahju sõiduki osale, mis hüvitatava kahju põhjustas

Näiteks pidurisüsteemi rikke tõttu teelt välja sõitnud sõiduki kahju hüvitamisel ei hüvitata pidurisüsteemi rikke kõrvaldamise kulusid. Samuti sõiduki rehvi kulumisest tingitud purunemise tõttu sõiduki muudele osadele tekkinud kahju hüvitamisel ei hüvitata rehvi asendamist ega taastamist.

- kahju, mille hüvitamist saab lepingu või garantii alusel nõuda teiselt isikult
- kahju, mis kuulub hüvitamisele kohustusliku vastutuskindlustuse alusel
- sõiduki puhastamise, hoolduse või remondi käigus tekkinud kahju
- kahju, mis on tekkinud sõiduki kasutamisel tavalisest erinevates tingimustes, näiteks võidusõidul või treeningul
- kahju, mis on tekkinud liiklemiseks sobimatus kohas, näiteks metsas, soos, vees vms
- sõiduki puudulikust hooldusest või remondist tekkinud kahju
- sobimatust või ebakvaliteetsest õlist, vedelikust, määrdest, kütusest ja nende ainete puudumisest või vähesusest tulenev kahju
- sõidukis olnud looma põhjustatud kahju
- sõja, terrorismi, massiliste korratuste või rahvarahutuste tõttu tekkinud kahju
- maavärinast või maalihkest tingitud kahju
- tuumaenergia tootmisest või radioaktiivsest saastest tulenev kahju
- sõitmise ajal sõiduki rehvi purunemisest tekkinud kahju, kui kahju piirdub üksnes rehvi kahjustumisega

10.1 Näited tavalisest kulumisest

Katkise klaasipuhastiga kulutatud klaas – tavaliselt sellist kahju ei hüvitata.

Katkise klaasipuhastiga kulutatud klaas – tavaliselt sellist kahju ei hüvitata.

10.2 Näited mitme juhtumi tagajärjel tekkinud kahjust

Kaubiku pörkeraud on saanud kahjustada mitme eri juhtumi läbi - mitmel eri korral on sõidetud vastu laadumisestakaadi. Kahju hüvitatakse, kuid omavastutust rakendatakse iga juhtumi kohta.

11 TEGEVUSED PEALE KINDLUSTUSJUHTUMIT

Peale kindlustusjuhtumit tuleb mõistlikult käituda, sh tuleb

- tegutseda lisaohtu tekitamata

Näiteks peale liiklusõnnetust tuleb enne autost väljumist hinnata olukorda ja ohte ning helkurvest tuleb selga panna. Auto tuleb tähistada ohukolmnurgaga.

- teha kõik võimalik kahju suurenemise vältimiseks ja kahju vähendamiseks

Edasise kahju suurendamise vältimisel ja kahju vähendamisel tuleb järgida kindlustusandja antud juhiseid. Kui asjaolud seda võimaldavad, peab kindlustusvõtja kindlustusandjalt selliseid juhiseid küsima.

Näiteks kui vandaal on sõiduki aknad lõhkunud, tuleb sõiduk paigutada garaaži või katta aknaavad nii, vihm ei tekita täiendavat kahju.

- teavitada juhtunust politseid, kui see on kohustuslik või kui politsei teavitamine võib aidata kindlustusjuhtumit lahendada

Liiklusõnnetusest tuleb politseid teavitada siis, kui liiklusseaduse järgi on teavitamine kohustuslik.

Igal juhul tuleb juhtunust politseid teavitada, kui inimene on saanud vigi või hukkus.

Samuti tuleb juhtunust teavitada politseid, kui auto sõitis teelt välja nii, et vigi said auto ja liiklusmärk.

Vargusest ja vandalismist tuleb politseid teavitada kohe, kui juhtum avastati.

Kindlustusandjat tuleb juhtunust teavitada esimesel võimalusel. Edasi tuleb käituda vastavalt kindlustusandja juhistele.

Kui sõiduk on hävinud, siis hüvitab kindlustusandja sõiduki väärtuse. Kui sõiduk on kahjustunud, hüvitab kindlustusandja mõistliku kulu sõiduki remondile.

Kindlustuslepingus on tavaliselt kokku lepitud reeglid, kes ja kuidas valib remondiettevõtte, kus sõiduk taastatakse.